

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.I. 35.122/2024/8.

A tanács tagjai: Dr. Hajnal Péter a tanács elnöke;

Dr. Figula Ildikó előadó bíró;

Dr. Heinemann Csilla bíró;

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró;

Dr. Tóth Kincső bíró

A felperes: Felperes1

alperes-1 (Cím2)

A felperes képviselője: név

(Cím3)

Az alperes: Alperes1

Cím1

Az alperes képviselője: név1 ügyvéd

Cím4

A per tárgya: mezőgazdasági támogatás tárgyában hozott határozat jogszerűsége vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: Veszprémi Törvényszék 14.K.701.355/2023/7-II. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 14.K.701.355/2023/7-II. számú ítéletét megváltoztatja, az alperes EUJF/1962-2/2023. számú határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisíti, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 150.000 (egyszázöttezezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

A kereseti- és felülvizsgálati illeték az Állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre, vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III.13.) FM rendelet (a továbbiakban: zöldítési rendelet) alapján 2022. március 09-én a 2022. évi egységes mezőgazdasági támogatás iránti kérelem keretében, zöldítés jogcímen támogatási összeg kifizetését kérte, több, földhasználatával érintett, összesen 297,2662 hektár mezőgazdasági földterületre. A kérelemben többek között szerepelt az YJVYO-J-21 blokkazonosító számú, 32. sorszámú tábla is, melyen a támogatás iránti kérelem szerint a felperes napraforgót termesztett.

[2] Az elsőfokú hatóság, a Magyar Államkincstár, a kérelem teljesíthetőségének feltételeit vizsgálva többek között ellenőrizte a felperes támogatás iránti kérelmében feltüntetett területek nagyságát is, és több táblát helyszíni ellenőrzés keretében is ellenőrzött. A helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyv valamennyi, a felperes kérelmében megjelölt parcellához kapcsolódó ellenőrzés eredményét tartalmazza. A felperesnek 2023. március 09-én elektronikus úton megküldött, helyszíni ellenőrzésekről készült jegyzőkönyv az ...1 blokk azonosítószámú, 32. sorszámú tábla (továbbiakban: 32-es tábla) támogatható területét 48,8859 ha-ban tüntette fel, szemben a felperes részéről igényelt 55,1481 hektárral. A helyszíni ellenőr jegyzőkönyvben rögzített megjegyzése szerint „a táblát út osztja ketté, a nagyobbik rész mérése történt meg”.

[3] A felperes a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvre észrevételt tett, amelyben a Bizottság 809/2014/EU végrehajtási rendelete (77). preambulum bekezdésére hivatkozott, mely szerint a helyszíni ellenőrzéseket abban a naptári évben kell elvégezni, amelyben a vonatkozó támogatási kérelmeket, vagy kifizetési kérelmeket benyújtották.

[4] Az elsőfokú hatóság 2023. április 25-én kelt, 318/5801/658/1/2023. iktatószámú határozatával a felperes kérelmének részben adott helyt, és 9.648.295, Ft támogatási összeget állapított meg a felperes részére. A határozat indokolása táblázatba foglaltan rögzítette, hogy mely mezőgazdasági táblában nem volt a helyszíni ellenőrzés eredményeként megállapítható a felperes részéről feltüntetett támogatott terület termértéke, ezek között a 32. számú tábla is szerepelt.

[5] A felperes az elsőfokú határozattal szemben fellebbezést terjesztett elő, amelyben egyrészt általánosságban hivatkozott arra, hogy a helyszíni ellenőrzés megállapításai nem vehetők figyelembe a kifizetési kérelem elbírálásánál, figyelemmel arra, hogy a Bizottság 809/2014/EU rendelet (77). preambulum bekezdése szerint a helyszíni ellenőrzéseket abban a naptári évben kell elvégezni, amelyben a vonatkozó támogatási kérelmeket, vagy kifizetési kérelmeket benyújtották. A felperes szerint jogsértő, hogy a 2022-ben benyújtott kérelme után csak 2023-ban kapott értesítést a helyszíni ellenőrzésről. A fellebbezés szerint a határozat a 32. számú parcella vonatkozásában azért is jogsértő, mert bár a táblát nem vitatottan út osztja ketté, ez az út azonban úgy keletkezett, hogy miután a teljes területet napraforgóval bevetette, erdészek, vadászok járműveikkel azt kitaposták. Előadása szerint a teljes területre igényelt támogatást, így nem csak az út miatt kettéosztott nagyobb, hanem a kisebb területre is járna számára támogatás.

[6] Az alperes a 2023. augusztus 07-én kelt, EUJF/1962-2/2023. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a felperes alaptalanul hivatkozott a helyszíni ellenőrzés időpontja jogsértő voltára, ugyanis az általa megjelölt, Bizottság 809/2014/EU Rendelet preambulumának (77) bekezdése valójában a Rendelet 71. cikk (6) bekezdésére vonatkozik, melyhez kapcsolódó helyes jogértelmezés az, hogy a hivatkozott bekezdés a kölcsönös megfeleltetést illető helyszíni ellenőrzésről rendelkezik. Emellett hangsúlyozta, hogy a Támogatási törvény (2007. évi XVII. tv.) 50. § (1) bekezdése szerint a helyszíni ellenőrzés az ügyfél előzetes értesítése nélkül is lefolytatható. Ehhez képest az elsőfokú hatóság eljárása a jogszabályoknak megfelelően történt, a helyszíni ellenőrzés 2022. július 19. és 2023. március 08-a között zajlott, az erről készült jegyzőkönyv 2023. március 16-án elektronikus úton kézbesítésre került a felperesnek.

[7] Az alperes határozata indokolása szerint a felperes a 32. számú táblánál alaptalanul hivatkozott arra, hogy az általa igényelt támogatható terület nagyságát helyesen határozta meg. Ennek körében hivatkozott a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevitelével kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV.05.) FM rendelet értelmező rendelkezései 1. § (2) bekezdés bejelentett tábla fogalmára, továbbá a MEPAR-ból egységes terület alapú támogatás, valamint ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevitelével kapcsolatos egyéb kérdésekről szóló 5/2015. (II.19.) FM rendelet 2. § (2) bekezdésére, mely szerint e rendelet szerint egységes terület alapú támogatás alapjául szolgáló területnek a támogatható területeket kell tekinteni. Hivatkozott továbbá a mezőgazdasági parcella azonosító rendszerről szóló 71/2015. (IX.03.) FM rendelet (a továbbiakban: MEPAR rendelet) mezőgazdasági parcella fogalmát meghatározó 1. § 8.

pontban szereplő értelmező rendelkezésére, s ugyancsak a mezőgazdasági parcellát megfogalmazó 1306/2013/EU Tanácsi és Parlamenti közös rendelet 67. cikk (4) bekezdés a) pontjára. A határozat indokolása szerint a normaszövegekből az a következtetés vonható le, hogy csak az egybefüggő terület az, amely támogatható, a felperes esetében pedig a 32.számú táblát – a felperes által sem vitatottan – út metszi ketté.

[8] A határozat indokolása szerint a felperes akkor, amikor a fellebbezésében a bevetett napraforgó terület egy része letaposására hivatkozott, az egy vis major kérelemnek is tekintendő, ellenben a felperes a kára kapcsán vis major bejelentéssel nem élt, ezért a felperes által vadászok által okozott kárra vonatkozó hivatkozása nem vehető figyelembe.

A kereseti kérelem és védírat

[9] A felperes az alperes jogerős határozatával szemben előterjesztett keresetében megismételte az elsőfokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezésében írtakat, és az alperes határozatának elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályú megsemmisítését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte.

[10] A támogatási kérelemben is szereplő 32. számú táblával összefüggésben nem vitatta, hogy azt egy út osztja ketté, ellenben állította, hogy jogsértően került megállapításra, hogy nem az általa megjelölt nagyságú terület után jogosult támogatásra. Sérelmezte, hogy az út által kettészelt területből a kisebbik részt nem támogatható területként értelmezték. Megismételte azt az előadást is, hogy bár a teljes területet bevetették napraforgóval, az erdészek és a vadászok járműveikkel azt kitaposták.

[11] Jogsértőnek találta az alperes határozatát azért is, mert a támogatás iránti kérelmről történő döntéshozatalhoz kapcsolódó helyszíni ellenőrzések időpontját a hatóság nem tartotta be. Álláspontja szerint ugyanis a 809/2014. EU Rendelet (77) preambulum bekezdés alapján a helyszíni ellenőrzéseket abban a naptári évben kell elvégezni, amelyben a támogatási kérelmet, vagy kifizetési kérelmet előterjesztették.

[12] Tévesnek találta azt a jogértelmezést, hogy az általa hivatkozott rendelkezés csak a kölcsönös megfeleltetéssel kapcsolatos helyszíni ellenőrzésekre vonatkozik. Hangsúlyozta, hogy 2022. évben benyújtott kérelmével összefüggésben csak 2023. április 17-én kapta meg a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvet. Hivatkozott a 809/2014 EU Rendelet 41. cikk (2) bekezdésére is, mely szerint a kedvezményezettnek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az ellenőrzésen való jelenlétének tanúsítása céljából az ellenőrzés során aláírja a jelentést és abban feltüntesse észrevételeit. A felperes szerint mindebből az következik, hogy a helyszíni ellenőrzés része az ellenőrzési jelentés kedvezményezettrel történő megismertetése, amely helyszíni ellenőrzést nem csupán el kell kezdeni az adott év utolsó napjáig, hanem a kérelem benyújtása évében meg is kell történnie a helyszíni ellenőrzésnek.

[13] Az alperes védíratában a felperes keresetének elutasítását kérte, fenntartotta a jogerős határozatban foglalt ténybeli és jogi álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a Támogatási törvény 50. § (1) bekezdése szerint a helyszíni ellenőrzés a felperes előzetes értesítése nélkül is lefolytatható volt, mely helyszíni ellenőrzés 2022. július 19. és 2023. március 08-a között

zajlott. A felperes a jogszabályoknak megfelelően lehetőséget kapott a jegyzőkönyvben foglaltakra észrevételt tenni és élt is ezzel. A helyszíni ellenőrzés jogszabályoknak megfelelően történt, melyről a helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvhöz csatolt fényképfelvételek tanúskodnak. Álláspontja szerint a mezőgazdasági parcella jogszabály szerinti értelmező rendelkezésének feltétele az egybefüggő földterület, ezért amennyiben a földterület ketté van metszve, úgy ez ennek a feltételnek nem felel meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[14] A Veszprémi Törvényszék a felperes kereseti kérelmét alaptalannak találta, ezért azt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával elutasította.

[15] Az ítélet indokolása szerint az alperes jogszerű eljárás eredményeként, jogszerű és megalapozott döntést hozott, amikor a felperes részére megállapított támogatásról szóló elsőfokú közigazgatási határozatot helyben hagyta, a felperes ugyanis kereseti kérelmében nem tudott olyan érvelést előadni, amely az alperes döntésének jogsértő voltát alátámasztotta volna.

[16] Az ítélet indokolása szerint a felperes a 809/2014. EU Rendelet szabályai megsértésére alaptalanul hivatkozott, a bíróság e tekintetben osztotta azt az alperesi jogi álláspontot, hogy a rendelkezés kizárólag kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó helyszíni ellenőrzésekre vonatkozik. Az indokolása szerint ezt támasztja alá az Rendelet 77. pontját megelőző 69, 70, 71, 73, 75.pont is.

Utalt a Támogatási törvény 50. § (1)-(3) bekezdésére, mely szerint a helyszíni ellenőrzés az ügyfél előzetes értesítése, illetve közreműködése nélkül is lefolytatható.

[17] Az indokolás szerint a felperes semmivel nem bizonyította, hogy az ellenőrzés 2023.január 1. előtt nem fejeződött be, a 809/2014. EU Rendelet 77. pontja pedig a kölcsönös megfeleltetéssel kapcsolatos helyszíni ellenőrzésekre vonatkozik.

[18] Az ítélet indokolása szerint a 32. sorszámú tábla vonatkozásában a kereset alaptalanul hivatkozott arra, hogy a teljes igényelt területre meg kellett volna kapnia a támogatást, ugyanis a 22/2016. (IV.05.) FM rendelet 1. § 2. pontja értelmező rendelkezése szerint az ügyfélnek összefüggő területtel kell rendelkeznie. Miután a 32. sorszámú táblát egy út osztja ketté, ez a feltétel nem teljesül.

[19] Idézte a MEPAR rendelet 1. § 8. pontja értelmező rendelkezését is, mely szerint a parcella az 1306/2013/EU Rendelet 67. cikk (4) bekezdés a) pontja szerinti földterület, idézte az 1.§ 10. pontját, mely szerint nem támogatható terület az a terület, amely nem felel meg a támogatható terület rendeletben meghatározott fogalmának. Idézte az 1306/2013/EU Rendelet 67. cikk (4) bekezdés mezőgazdasági parcella fogalmát meghatározó a) pontját, mely szerint annak összefüggő földterületnek kell lenni.

[20] Az ítélet indokolása szerint, amennyiben a kérdéses utat erdészek, vadászok járták ki, erre irányadó lehet az elháríthatatlan külső ok (vis major) esetén alkalmazandó egyes szabályokról és vis majorral összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról szóló 94/2015 FM rendelet, melynek 6. § (3) bekezdése szerint a vis major bejelentést az esemény bekövetkezésétől számított 21 napon belül kell megtenni, ezt azonban a felperes elmulasztotta.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[21] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozathozatalra utasítását kérte.

[22] A felülvizsgálati kérelem szerint a jogerős ítélet [36] bekezdése sérti a Bizottság 809/2014. EU végrehajtási rendelet preambulájának (77) bekezdését, valamint az ítélet [5] bekezdése jogszabálysértő, mely sérti a 10/2015. FM rendelet (zöldítési rendelet) 1. fejezet 2. pontjában foglaltakat.

[23] A felülvizsgálati kérelem idézte a 809/2014. EU Rendelet preambulájának (77) bekezdését, s utalt arra, hogy ezen kívül több helyen szerepel helyszíni ellenőrzés kifejezés a normaszövegben, és vannak pontok, melyekben kifejezetten nem a kölcsönös megfeleltetésekkel kapcsolatos helyszíni ellenőrzésről történik rendelkezés.

[24] A felülvizsgálati kérelem szerint a támogatható terület fogalma meghatározását is téves értelmezés mellett végezte el az elsőfokú bíróság. A felperes szerint ugyanis az 1307/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet 4. cikk (1) bekezdés e) pontjában meghatározott mezőgazdasági terület fogalmának az általa támogatni kért területet lefedő 32. tábla megfelelt, idézte a normaszöveget, annak a.) -c.) pontjait szó szerint. Érvelése szerint a jogszabály nem nevez meg tulajdonságot, arra az esetre, hogy amennyiben út metszi ketté a területet, az egyik részre jár a támogatás, a másikkra pedig nem.

Hangsúlyozta, hogy az igényelt tábla rajza teljes egészében a MEPAR szerinti támogatható területet fed le, melyre támogatás jár, még akkor is, ha nem vetnek bele semmilyen kultúrnövényt, de betartják a támogathatóság feltételeit, amelyeket a 10/2015. FM rendelet (zöldítési rendelet) tartalmaz.

[25] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályban való fenntartására tett indítványt. Hangsúlyozta, hogy a felperes maga is elismerte, hogy a 32. sorszámú táblát egy út választja ketté. Ebből következően az egybeművelt, összefüggő földterület fogalmának a felperes igénylése nem felel meg.

[26] Az alperes szerint a felülvizsgálati kérelem téves jogszabályt idézett az út által kettéosztott tábla megfelelésének meghatározása szempontjából, mert a helyes jogi fogalmat az 1306/2013/EU Rendelet 67. cikk (4) bekezdés a) pontja tartalmazza, amely mezőgazdasági parcellaként fogalmazza meg az olyan egybefüggő földterületet, amelyet egyetlen mezőgazdasági termelő jelent be és amelyen egyetlen termékcsoportot termesztenek. A

felülvizsgálati ellenkérelem emellett hivatkozott a 22/2016. FM rendelet bejelentett tábla fogalmát meghatározó 1. § 2. pont értelmező rendelkezésre is.

[27] A helyszíni ellenőrzés időpontjával kapcsolatos felperesi érvelésre előadta, hogy az a kérelem benyújtása évében 2022-ben megtörtént, és csak maga a jegyzőkönyv lezárása, illetve annak felperes részére történő megküldésére került sor 2023-ban. Az alperes szerint nincs olyan jogszabályi rendelkezése, de ilyet a felperes sem nevezett meg, amely kizárná a tárgyévét követően történő ellenőrzés elvégzésének a lehetőségét.

A Kúria döntése és jogi indokai

[28] A Kúria az elsőfokú ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között megvizsgálta, majd e vizsgálat eredményeként megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nagyobb részt alapos, az alábbiak miatt.

[29] A felülvizsgálati kérelem az ítélet jogsértő voltát két, jól elkülöníthető jogi érveléssel támadta.

Egyrészt a felperes által igényelt támogatás feltételei vizsgálatához kapcsolódó helyszíni ellenőrzés megtörténte időpontját sérelmezte, másrészt a 32. számú tábla támogatható területének bíróság, és alperes általi meghatározását és az ezzel összefüggésben elvégzett jogértelmezést kifogásolta.

[30] A felülvizsgálati kérelem a helyszíni ellenőrzés időpontja jogszabályba ütköző volta körében kizárólag európai uniós jogforrásra hivatkozott, konkrétan az 1306/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet alkalmazási szabályainak az integrált igazgatási és kontroll rendszer, a vidékfejlesztési intézkedések és a kölcsönös megfeleltetés tekintetében történő megállapításáról szóló, a Bizottság 2014. július 17-i 809/2014/EU végrehajtási rendelete (továbbiakban: Rendelet) preambuluma 77. pontjára.

[31] Az EUMSZ 288. cikk (2) bekezdéséből következően bár a hivatkozott Rendelet közvetlenül alkalmazandó, és amennyiben az abban foglalt rendelkezéshez kapcsolódóan a közvetlen hatály megállapítható, arra a felek hivatkozhatnak, ugyanakkor a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott, a Rendelet preambuluma 77. bekezdése – miután az a preambulum részre – jogi kötő erővel nem bíró megállapítás, annak szerepe a jogértelmezés szempontjából van.

A Rendelet normaszövege I. fejezete közös rendelkezéseket tartalmazó, általános elveket megfogalmazó 24. cikk (1) bekezdése a) pontja kétségtelen, hogy általános elvként határozza meg, hogy a Rendelettel előírt adminisztratív és helyszíni ellenőrzéseket úgy kell elvégezni, hogy a támogatási kérelemben szereplő információk helytállósága és teljessége ellenőrizhető legyen, arra az alperes helytállóan hivatkozott, hogy a Rendelet 71. cikk (6) bekezdése, amely a helyszíni ellenőrzés időpontját a kérelem benyújtása évére írja elő, valóban a Rendelet V. címe kölcsönös megfeleltetés szabályait tartalmazó részében szerepel.

[32] A Kúria a megelőző eljárás iratai áttekintése után megállapította, hogy a felperes igényléséhez kapcsolódó helyszíni ellenőrzések megtörténtek a kérelem előterjesztése évében, - a 32. számú tábla esetében 2022. augusztus 30-a szerepel az ellenőrzés kezdő- és végső időpontjaként is – csak a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyv megküldésére került sor 2023. tavaszán.

[33] A Kúria azonban hangsúlyozza, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében az ellenőrzés időpontja elvégzéséhez kapcsolódó érvelés azért nem releváns, mert a felperes a felülvizsgálati kérelmében – de korábban sem – vitatta annak tényét, hogy a 32. számú tábla „erdések, vadászok járművei által kitaposott”. A tényállás vitatása hiányában pedig a helyszíni ellenőrzés pontos időpontjának nincs jelentősége.

Egyebekben a Kúria álláspontja az, hogy amennyiben jogszabály nem rendelkezik pontosan a helyszíni ellenőrzés elvégzésének időpontját, az észszerűség azt kívánja, hogy az olyan időpontban történjen meg, hogy a kifizetési és támogatási kérelemben írt adatok helyessége vizsgálatára alkalmas legyen.

[34] A Kúria indokoltnak tartja azonban az elsőfokú bíróság ítéletének helyszíni ellenőrzéshez kapcsolódóan írt indokolása [40] pontja pontosítását. Az ítélet indokolása tévesen értékelte a felperes bizonyítási kötelezettségeként azt, hogy neki kell bizonyítania azt az állítást, hogy a helyszíni ellenőrzés 2023. január 01-t követően történt. A Kp. 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdéséből is következik, hogy annak bizonyítása, hogy az ellenőrzés megtörtént-e, és annak időpontja mikori, az alperest terheli. Emellett az ítélet indokolása [40] pontja akkor, amikor a felperes által hivatkozott EU végrehajtási rendeletre utal, a hivatkozásból kihagyta a preambulum kifejezést.

[35] A felülvizsgálati kérelem érvelésének másik része a 32. számú tábla támogathatóságát érintette. A Kúria álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem ebben a részben alapos az alábbiak miatt.

[36] A Kúria a felperes földhasználatában álló 32. számú tábla MEPAR nyilvántartásban szereplő, és a felperes kérelmében is feltüntetett terület támogathatósága kérdése megítélésénél abból indult ki, hogy a felperes által kért támogatás feltételeit szabályozó, úgynevezett zöldítési rendelet, a támogatásra való jogosultság szempontjából miként értelmezi a támogatható terület fogalmát.

[37] A zöldítési rendelet értelmező rendelkezései között, bár nem szerepel a támogatható terület fogalmának meghatározása, a zöldítési rendelet 2. § (1) bekezdése azonban meghatározza, hogy mikor támogatható egy mezőgazdasági terület. E szerint :

„2. § (1): Az 1307/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet 4. cikk (1) bekezdés e) pontjában meghatározott mezőgazdasági terület abban az esetben támogatható, ha

a/ a szántóterületen, állandó gyepterületen, vagy állandó kultúrával fedett területen a tárgyévben mezőgazdasági termelés folyik, vagy ha a szántóterületen az állandó gyepterületen, vagy az állandó kultúrával fedett területen a tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik – ide nem értve az eseti tisztító kaszálást vagy tisztító legeltetést – de a gyomok – ideértve a 7. mellékletben meghatározott veszélyes gyomnövényeket, valamint a nádat – és a hasznosítás szempontjából nem kívánatos fásszárú növények legfeljebb olyan mértékben vannak jelen, hogy nem áll fenn a szántóterület, az állandó gyepterület, vagy az állandó kultúrával fedett terület nagy mértékű, súlyos lágyszárú, vagy fásszárú, vagy nagy mértékű súlyos és maradandó fásszárú gyomosodása,

b/ nem áll fenn az állandó gyepterület és az ideiglenes gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állomány alkotó fűfélék rövidre rágása és taposása következtében a gyepterület foltokban kiritkul és talajfelszín legalább 80%-ban fedetlenné válik, és

c/ az állandó gyepterületen és az ideiglenes gyepterületen – amennyiben ott tárgyévben mezőgazdasági termelés nem folyik – gyepalkotó fűfajok – nem beleértve a nádat – és takarmánynövények túlsúlyban vannak és nem található a tárgyévet megelőző vegetációs időszakból maradt olyan növedék, amelynek szaporító képletei is elnyíltak.

(2) Az a terület, amelyen mezőgazdasági termelés folyik, de nagy mértékű, súlyos lágyszárú, vagy fásszárú, vagy nagymértékű, súlyos és maradandó fásszárú gyomosodás észlelhető, a vizsgált támogatási évben nem támogatható. A nagy mértékű, súlyos fásszárú gyomosodás esetén a területen a MEPAR rendszerről szóló miniszteri rendelet értelmében nem támogatható területté kell átsorolni.”

[38] Figyelemmel arra, hogy az idézett jogszabályi rendelkezés az 1307/2013/EU Parlamenti és Tanácsi Rendelet 4. cikk (1) bekezdés e) pontjára utal, irányadó az ott meghatározott fogalom is. (A Kúria megjegyzi, hogy az itt hivatkozott Rendeletet az Európai Parlament és Tanács 2021/2115. EU Rendelete 2023. január 01-i hatállyal bár hatályon kívül helyezte, ugyanakkor az átmeneti rendelkezések között meghatározta, hogy a 2023. január 1. előtt kezdődő igénylésekkel összefüggő támogatási kérelmekre még alkalmazni kell.)

Az 1307/2013/EU Parlamenti és Tanácsi Rendelet 4. cikk (1) bekezdés e) pontja a mezőgazdasági terület fogalmát magyarázza, akként, hogy az szántóterület, állandó gyepterület és állandó legelő vagy állandó kultúrák által elfoglalt terület.

[39] A fenti jogszabályok tehát az alperes állításával és az elsőfokú bíróság értelmezésével ellentétben nem zárják ki - a felperes részéről 32. számú táblához kapcsolódóan - a támogatható terület fogalmából azt a részt, amelyet az alperes a helyszíni ellenőrzés során meg sem mért.

[40] A Kúria a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete – követve az alperesi határozatot – helyesen ítélte-e meg a 32. számú tábla támogathatóságát az indokolásban szereplő jogszabályok alapján.

[41] Az ítélet elsőként a mezőgazdasági parcella azonosító rendszerről szóló 71/2015. (XI.03.) FM rendelet (MEPAR rendelet) értelmező rendelkezéseire, egyrészt az 1. § 8.pont mezőgazdasági parcella fogalmára, másrészt az 1. § 10. pont nem támogatható terület fogalmára hivatkozott.

A MEPAR rendelet 1. § (8) pontja szerint *mezőgazdasági parcella*: az 1306/2013/EU Rendelet 67. § (4) bekezdés a) pontja szerinti földterület. (A Kúria megjegyzi, hogy a hivatkozott 1306/2013/EU rendelet a 2021/2116 EU rendelet 2023. január 01-i hatállyal hatályon kívül helyezte, ugyanakkor az átmeneti szabályai szerint a 2023. január 1. előtt kezdődő igénylési évekkel összefüggő támogatási kérelmekre még alkalmazni kell.)

[42] A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és szóló 1306/2013/EU Rendelet 67. § (4) bekezdés a) pontja a Rendelet II. fejezete alkalmazásában a *mezőgazdasági parcella* fogalmát az alábbiak szerint határozza meg: „olyan összefüggő földterület, amelyet egyetlen mezőgazdasági termelő jelent be, és amelyen egyetlen terménycsoportot termesztnek [.....]; a tagállamok további kritériumokat is meghatározhatnak a mezőgazdasági parcella további behatárolására.

A MEPAR rendelet értelmező rendelkezése 1. § 10. pontja a *nem támogatható terület* fogalmát akként szabályozza, hogy az a terület, amely nem felel meg a támogatható terület e rendeletben meghatározott fogalmának – figyelemmel az 1307/2013/EU Rendelet 32. cikk (3) bekezdés 2. albekezdésében foglaltakra. A MEPAR rendelet 1. § 10. pontja példálózó felsorolást is ad arra vonatkozóan, hogy a jogalkotó szándéka szerint melyek az elsődlegesen nem mezőgazdasági céllal hasznosított területek, ilyen például a reptér leszállópálya, árvízvédelmi, honvédelmi célzattal kivett, feleslegessé nyilvánított terület, művelés alól kivett terület, távvezeték alatti terület, lőtér, állandó trágyalerakó, karácsonyfaültetvény. Kiemelendő, hogy a felsorolásban a kitaposott út nem szerepel.

[43] Az 1. § 10. pontban hivatkozott 1307/2013/EU Rendelet 32. cikk (2) bekezdése a *támogatható hektár* feltételeit határozza meg, a 32. cikk (3) bekezdés a.) pontja szerint, amennyiben egy mezőgazdasági üzem mezőgazdasági területét nem mezőgazdasági tevékenység céljára is használják, az adott terület elsősorban mezőgazdasági célra használt területnek minősül akkor, ha a mezőgazdasági célú használatot a nem mezőgazdasági tevékenység intenzitása, jellege, időtartama, és ütemezése nem akadályozza jelentős mértékben.

[44] A Kúria kiemeli, hogy a zöldítési támogatásra való jogosultság, az igényelt földterület megfeleltetése meghatározása szempontjából nem a parcella fogalomnak van kiemelet jelentősége, hanem annak, hogy a jogalkotó mit tekintett támogatható területnek.

Az elsőfokú ítélet indokolása akkor, amikor a támogatható terület fogalmát vizsgálta, elmulasztotta vizsgálat tárgyává tenni a MEPAR rendelet 1. § 14. pontja támogatható terület fogalmának értelmezését.

Eszerint *támogatható terület* az 1307/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet 32. cikke (6.) bekezdésében meghatározott földterület. Ez a rendelkezés fogalmazza a

támogatható hektár fogalmát, mint ahogy a Kúria fentebb erre utalt. Támogatható hektár a mezőgazdasági üzem bármely olyan mezőgazdasági területe, amelyet mezőgazdasági tevékenységre használnak, vagy ha a területet nem mezőgazdasági tevékenységre is használják, amelynek használatával a mezőgazdasági tevékenység túlsúlyban van.

[45] Az ítélet által a 32. számú tábla támogatható területével összefüggő érvelés során az elsőfokú bíróság ítélete másodikként az EMGA-ból, valamint központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételevel kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV.05.) FM rendelet értelmező rendelkezései között szereplő, 1. § 2. pontja bejelentett tábla fogalmára utalt. Eszerint *bejelentett tábla* az ügyfél által az egységes kérelemben bejelentett legkisebb, azonos hasznosítású, összefüggő földterület, amelyet nem metsz kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület.

A Kúria értelmezése szerint a bejelentett tábla jogszabályban szereplő értelmező rendelkezése nem ad támpontot a zöldítési támogatáshoz kapcsolódó, támogatható terület fogalmára, különösen akkor nem, amikor maga 22/2016. (IV.05.) FM rendelet értelmező rendelkezései, annak 1. § 23. pontjában a támogatható terület, az 1. § 18. pontjában pedig a nem támogatható terület fogalmát magyarázzák. Ez utóbbi a már hivatkozott MEPAR rendelet 1. § 10. pontja szerinti terület fogalmára utal vissza, a támogatható terület fogalma meghatározásánál pedig a jogalkotó az 1307/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet 32. cikk (2-6) bekezdése fogalomrendszerére utal vissza, amelyet a bíróság fentebb idézett.

[46] A fenti jogszabályok együttes értelmezéséből a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság és az alperes tévesen értelmezte a felperes részéről 32. számú táblához kapcsolódóan igényelt földterület vonatkozásában a támogatható terület fogalmát, mert abba beletartozik, a felek által nem vitatott tényállás szerint letaposott út miatt kettészelt, 32. számú táblához kapcsolódó, a támogatási kérelemben kisebbik részt képviselő terület is.

[47] Itt jegyzi meg a Kúria, hogy bár a felülvizsgálni kért ítélet és az alperes határozata is érintette a vis major kérdését, a Kúria azonban ezzel nem foglalkozhatott a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó, Kp. 108. § (1) bekezdésére tekintettel, miután a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem sem érintette a vis major kérdését jó családból és van jó dolog van.

[48] A fentiek alapján a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, az alperes határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az alperesnek azt az iránymutatást adja, hogy a felperes 2022. évi zöldítési támogatás iránti kérelméről a 32. számú tábla vonatkozásában arra figyelemmel határozzon, hogy a Kúria miként értelmezte az adott jogvitához kapcsolódóan a támogatható terület fogalmát. Amennyiben a 32. számú táblát egy mások által kitaposott ösvény két részre osztja ketté, a kisebbik részt nem lehet a támogatásból kizártnak tekinteni.

A döntés elvi tartalma

[49] *A mezőgazdasági támogatásra való jogosultság vizsgálata során a kérelemben szereplő terület támogathatósága megítélésekor a támogatható terület jogszabályok által körülírt fogalmából kell kiindulni.*

Záró rész

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelemről a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó, Kp. 107. § (1) bekezdése alapján, tárgyláson kívül határozott, miután a felek tárgyalás tartását nem kérték.

[51] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pernyertes felperes jogi képvisellel összefüggésben felmerülő perköltségéről a Kp. 36. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte, melynek összege meghatározásánál figyelemmel volt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (III.31.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontjára.

[52] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illeték a Kp. 36. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, alperes személyes illetékmentessége folytán az Állam terhén marad.

[53] Az ítélettel szembeni további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. szeptember 26.

Dr. Hajnal Péter s.k.

a tanács elnöke

Dr. Figula Ildikó s.k.

Dr. Heinemann Csilla s.k.

előadó bíró

bíró

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.

Dr. Tóth Kincső s.k.

bíró

bíró